

24. februar 2016

Til Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett

Høringsuttalelse fra Haukeland skole vedr. skolebruksplanen, saksnr. 201535051

Samarbeidsutvalget ved Haukeland skole har i møte den 16. februar 2016 behandlet Bergen kommunes høringsutkast til skolebruksplan for 2016-2030, og gir følgende høringsuttalelse for å synliggjøre at skolen mangler tilstrekkelige undervisningsarealer, har helsefarlige uteområder og ikke har tilstrekkelig kapasitet til å møte dagens eller nærmeste fremtids elevtall.

Elevkapasitet og elevtallsprognose

Haukeland skole har kapasitet til 350 elever. Elevtallsprognosen viser at elevtallet ikke skal overskride skolens kapasitet, men vi mener at prognosen er for lav i forhold til tallene som skolen er kjent med, og at skolens kapasitet vil bli overskredet allerede høsten 2016.

Begrunnelse: Prognosen sier at skolen pr. i dag har 341 elever. Det riktige elevtallet er 350. Prognosen sier at vi skal ta imot 45 førsteklassinger høsten 2016. Det riktige elevtallet er 53, noe som gir et totalt elevtall på 360 i 2016. Prognosen sier 47 førsteklassinger høsten 2017, men skolen er kjent med at det bor 54 barn født i 2011 i skolens opptaksområde, noe som gir et totalt elevtall på 372 i 2017. Samtidig viser prognosen at elevgruppen som startet i første klasse i 2015 skal reduseres med 13 elever i løpet av skoletiden ved Haukeland skole.

Prognosen legger opp til flere slike elevtallsreduksjoner for årstrinn, og vi stiller spørsmål ved realismen i disse elevtallsnedgangene. I Skolebruksplanens høringsutkast s. 98 fremkommer det også at det forventes sterk boligutbygging i skolens opptaksområde. Med Bergen kommunes fortettingsstrategi rundt fremtidige bybanestopp, må det kunne forventes en vesentlig økning av elevtallet i området frem til 2030.

FAU stiller også spørsmål ved riktigheten av at skolen formelt skal være dimensjonert for 350 elever. Elevmassen har i dag nådd sin maksimale grense, men vi mener at kapasiteten reelt sett må være sprengt i forhold til beskrivelsene som er gitt nedenfor, under «Læring og rom».

Tiltak: Skolen ber om at prognosen vurderes på nytt. Det er store forskjeller mellom prognosetallene og tallene som skolen kjenner fra virkeligheten, og skolen er bekymret for at kapasitet blir overskredet med eskalerende virkning i tiden fremover, med de konsekvenser det får for læringsmiljøet, den pedagogiske praksis og elevenes læring.

Læring og rom

Skolebruksplanen sier lite om læringsarealene ved Haukeland skole, og vi ønsker å formidle at skolen mangler hensiktsmessige læringsarealer især til læringsaktivitetene i fagene musikk og kunst og håndverk. Vi mangler også forskerrom og arealer for variasjon og fleksibilitet i læringsarbeidet. I tillegg må vi ta hensyn til antall elever i klasserommene pga. luftkvalitet, ref. OPAKs tilstandsrapport for Haukeland skole fra 2012.

https://www.bergen.kommune.no/bk/multimedia/archive/00152/Haukeland_skole_-_s_152456a.pdf

Begrunnelse: Skolen er utformet med til sammen 13 tradisjonelle klasserom, men skolen har per i dag 16 basisgrupper (17 kontaktlærergrupper) hvor de resterende må ha sine "hjemmeområder" fordelt på musikkrom, formingsrom og «Senteret» (skolens bibliotek/læringscenter/aula). Det betyr at skolen især mangler læringsareal som er egnet til lytting, sang, spill og bevegelse. Skolen mangler også formingsverksteder for å kunne gi de ulike læringsaktivitetene i faget kunst og håndverk hensiktsmessige læringsarealer. I forbindelse med brannsikring av bygget og etablering av ny rømningsvei, ble skolens «sløydsal» ombygget til et mindre verksted for en liten elevgruppe. Undervisningen i faget kunst og håndverk blir derfor i all hovedsak gjennomført i ordinære klasserom med lav «gjenspeiling av kreativitet og kunstnerisk utfoldelse», ref. skolebruksplanen s. 36.

FAU er særlig bekymret for at knappheten på tilgjengelige arealer har gjort at de praktiske og estetiske fagene har havnet i skyggen, som følge at spesialrommene har måttet vike plass. Foreldrene mener at dette går på bekostning av de elevene som har mer anlegg for praktiske og estetiske fag og som lett kan "avblomstre" i et teoretisk dominerende miljø. De ser det som presserende å få gjenreist de praktiske og estetiske fagenes status gjennom en utvidelse av skolebygningen og tilpassede læringsarealer for disse fagene.

"Senteret" er lite egnet til dagens bruk som "hjemmeområde" grunnet at det kommer i konflikt med de andre funksjonene arealet skal ha som bibliotek, læringscenter og gjennomgangsarena m/garderobe for alle elever med klasserom i skolens 2. etasje, samt ansatte på veg til personalrom, arbeidsrom, kontorer og administrasjon. FAU påpeker at arealet ikke har vinduer med utsyn og gir dermed ikke tilfredsstillende dagslysforhold, og er ellers uegnet til klasseromsundervisning grunnet sin funksjon som trafikkert sone/fellesareal.

Fagavdelingen har høsten 2013 besøkt skolen for å vurdere muligheten for å bygge et forskerrom. Et mulig alternativ var å slå sammen skolens «sløydrom» og «tekstilrom» til et kombinert formings- og forskerrom, men på grunn av at «tekstilrommet» benyttes fast til hjemmeområde for en basisgruppe, ble konklusjonen at skolen ikke hadde egnede arealer med riktig størrelse for et forskerrom på dette tidspunktet.

Sambruk: Det er høy grad av sambruk mellom arealer brukt til undervisning, leksehjelp, SFO, Kulturskole (Haukeland skole er baseskole for Kulturskolen), skolehelsetjeneste og foreldredrevne aktiviteter innen idrett, kor og korps. Elevtallet på 1. – 4. trinn har økt kraftig de siste årene (nå: 230 av 350), og gir utfordringer i forhold til at skolefritidsordningen skal ha arealer som er egnet til formålet og de behovene som SFO har.

Arbeidsplasser til lærerne: Antall lærere har økt samtidig som elevtallet har nærmet seg skolens kapasitet på 350 elever. Skolen har etablert et nytt (lite) arbeidsrom for skoleåret 15/16, men arealet pr lærerarbeidsplass har likevel ikke nådd kravet om 6 m². Samtidig er alle lærerarbeidsplassene fordelt på kun tre rom, altså flere trinn pr rom, noe som gjør samarbeidet både utfordrende og forstyrrende for kolleger.

Gruppe- og møterom: Det er etablert en god organisering vedr. booking og bruk av gruppe- og møterom. Skolen har likevel for få rom av denne typen til å kunne dekke behovene for variert undervisning, oppfølging av enkeltelevers behov, elevsamtaler, utviklingssamtaler, samarbeidsmøter mellom lærerne og ledelsen, møter med råd og utvalg (SU, SMU, FAU, elevråd), samarbeidspartnere (PPT, BUP, Statped, Barnevern, UDF, FF osv.), studenter og foreldre. Det er også behov for enkelte lydtette rom/dører for konfidensielle samtaler.

Garderobeforhold: Skolens elevtallsutvikling de siste årene har gitt utfordringer mht. garderobeforholdene for elevene, spesielt i 2. etasje og deler av 1. etasje. Det oppstår trengsel når korridorene både skal fungere som garderobe, sone for inn- og utgang og rømningsvei. I skolens interne kvalitetsoppfølgingsmøte 2016 vedr. sosial kompetanse, fremholdt elevrådet at de smale korridorene m/garderobene var en arena hvor det lett kunne oppstå negative situasjoner mellom elevene. Det mangler også tilstrekkelig areal for garderobe, toalett og dusj for personalet.

Luft- og temperaturkvalitet: I OPAKs tilstandsrapport for Haukeland skole fra 2012, blir det konkludert med at det er nødvendig med tiltak for å bedre kvaliteten på inneluften i form av utskifting av ventilasjonsanleggene. Det er også store variasjoner i temperaturen fra rom til rom. Vi forstår at dette har sammenheng med et sviktende ventilasjonssystem. Det er også behov for solavskjerming på bygget.

Tiltak: Skolen ber om at det gjennomføres en befaring for å vurdere utbygging eller midlertidige tiltak for å øke skolens læringsareal og SFO-areal i samsvar med behovene som er beskrevet ovenfor, samt at det lages en tiltaks-/tidsplan for vedlikeholdsarbeidene som er beskrevet i skolens tilstandsrapport (OPAK, 2012).

Svømmeanlegg

Haukeland skole benytter Landåshallen til svømmeopplæring for skolens elever. Hvis Landåshallen legges ned, må skolen finne andre anlegg til svømmeopplæring. AdO arena ligger i gangavstand til skolen, og vil være et godt alternativ for skolen.

Sambruk og ulike tjenestetilbud

FAU mener at skolens nærområde har en klar underdekning av både nærlekeplasser og idrettsanlegg, og møter heller ikke den store etterspørselen etter kulturtilbud/samlingssteder. På ettermiddagstid og i helgene skysses barna på kryss og tvers til ulike fritidstilbud i strid med visjonen "gåbyen" Bergen, mens skolens uteområder ligger nesten ubrukt, til tross for sitt

potensiale til å dekke vesentlig deler av behovet. Det ble nylig fremmet et privat initiativ om å finansiere kunstgressbane her, men forslaget var omstridt grunnet arealknappheten og konsekvensene av ensidig og privatiserende bruk. Målene om et godt nærmiljø med gode oppvekstforhold for barn og unge og mindre privatbilisme ("gåbyen" Bergen) hadde vært tjent med at skoleanlegget i større grad ble tilrettelagt med sambruk av ulike idretts- og kulturtilbud med gangavstand etter skoletid.

Tiltak: Rive dagens gymsal og gjenreise en større flerbrukshall lenger mot sør. Det hadde samtidig balansert skoleanlegget mot den nye bebyggelsesstrukturen, avdempet nabobyggets negative høydevirkning på skolen, og lagt til rette for et mer sammenhengende og avskjermet uteoppholdsareal med bedre solkvaliteter.

Uteareal

Uterommets funksjon og sentrale betydning som pedagogisk arena, fremkommer bl.a. gjennom det faktum at hver elev tilbringer gjennom 10 år skolegang, mer enn 2000 klokke timer utendørs. Forskning viser at store nok utearealer av god nok kvalitet har en helsefremmende fysisk og psykososial betydning. Dette gjør at det er all grunn til å se med stor bekymring på forholdene ved Haukeland skole, som vi mener skiller seg klart negativt ut blant byskolene. Gjennom byutviklingen har skolegården vår gradvis blitt degradert og gjort til et forsømt område, hvor den etter skoletid viser seg som et lite attraktivt og tomt "ødeland".

Utenom at dekningen i størrelse ligger langt i underkant av Helsedirektoratets anbefalte normer, er uterommet preget av dårlige planløsninger med svak universell utforming og forringede kvaliteter som utgjør en helserisiko for elevene. Den største og mest solrike del av skolegården består av en monoton og dårlig vedlikeholdt grusbane som grenser mot den svært trafikkerte fylkesvei 585 Årstadveien. En vesentlig andel av skolens netto uteoppholdsarealer ligger i rød støysone med vegtrafikkstøy over 65 dB L_{den} . Vi antar også at mengden med svevestøv/luftforurensning ligger over de anbefalte grenseverdier.

Baksiden av skolebygningen er en stille side som kunne lagt til rette for uterom med bedre kvaliteter, men er i sin helhet beslaglagt av parkering, samt en tilkomstløsning med mye trafikk og av og påstigning som skaper farlige situasjoner. Mot sør skal det oppføres en massiv sykehusbygning, som gjennom storefri i vinterhalvåret vil skyggelegge det som finnes av grøntarealer og lekeapparater på skolen som appellerer på tvers av kjønn og aldersgrupper.

FAUs klage på Haraldsplass Diagonale Sykehus byggetillatelse om at denne vil forårsake ulemper som overgår elevenes tålegrense har omsider blitt hørt, og er p.t. under oppfølging av byrådet. Vi vil her understreke betydningen av at pågående dialog med utbygger med sikte på avbøtende tiltak gjøres tverrfaglig og at resultatene av denne, sammen med kompenserende tilskudd fra kommunen blir implementert i skolebruksplanen.

Tiltak:

- **Det må etableres universelt utformede lekearealer nær skolebygningen for å imøtekomme behovet for de laveste trinnene som erstatning for skyggelagt lekeareal. Dette er i tråd med skolens utomhusplan, se vedlegg.**
- **Det bør etableres en støyskjerm og grønt belte/beplantning langs grensen mot Årstadveien for å oppnå mindre støy og renere luft for skolens elever.**
- **Ny avkjørselsløsning til skolen med av- og påstigning bør etableres, slik at arealene som i dag brukes kan frigis til lek.**

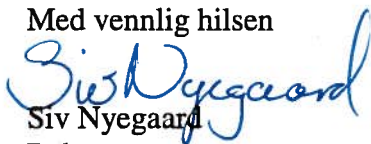
Fremtidig skolestruktur

Vi har allerede stilt spørsmål ved elevtallsprognosens samsvar med virkeligheten, og ved riktigheten av at skolen formelt skal være dimensjonert for 350 elever. Begge spørsmål er avgjørende for fremtidig skolestruktur for elevene i Haukeland skoles skolekrets.

Vi har gjennom de siste 10 årene vært vitne til en bit-for-bit utbygging i stor skala i området som har ført til en betydelig fortetting og en jevnt økende biltrafikk, hvor hensynet til skolen og barn og unges interesser har blitt skadelidende. Til sammen er det generert anslagsvis 1300-1400 nye parkeringsplasser i umiddelbar nærhet til skolen. Dette på tross av klimamål, god kollektivdekning og fremtidig bybanestopp, og uten at noen har tenkt over konsekvensene eller blir stilt til ansvar for den skade manglende helhetlig planlegging har påført elevene. Foreldrene opplever at skole- og helsevernmyndighetene forholder seg passive til den utviklingen som skjer. Våre forespørsler om luftmålinger i forbindelse med større og trafikkgenererende utbyggingsprosjekter i området har ikke blitt besvart, og Statens vegvesen har ikke villet etterkomme vårt krav om at det må bli oppført støyskjerm langs Årstadveien.

SU ber om at det blir tatt nødvendige strategiske grep i den overordnede arealplanlegging for å sikre at vår skolekrets kan ha et forsvarlig skoleanlegg som er dimensjonert for behovet til 2030 gjennom plan for restrukturering og utvidelse dagens anlegg.

Med vennlig hilsen

Siv Nyegaard
Rektor

Ingrid Bøe Hansen
Leder SU

Marte Alvilde Nilsen
ATV Utdanningsforbundet

Geir Eikenes
Leder FAU

Ronny Jeppesen
ATV Fagforbundet

Andrea Kvamme
Elevrådsleder

Hanne Larsen Line
Verneombud

